

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s bývalým volebním manažerem strany Jaroslavem Poláčkem

- 1) **Na kolik byl vznik a původní podoba strany ovlivněn tím, že většina přípravného výboru pocházela z řad KDU-ČSL?**

Jaroslav Poláček:

Hodně. Samozřejmě v řadě věcí to vliv mělo. Politici, kteří byli v přípravném výboru, znali vnitrostranickou práci z KDU-ČSL a samozřejmě poznatky, které měli, aplikovali na postavení TOP 09. Dokonce probíhaly debaty, kdy jsme se snažili vyhnout věcem, kterým se zavedená a tradiční strana vyhnout nedokázala. Na stranu druhou nebylo to jenom o KDU-ČSL, nebyli to pouze členové KDU-ČSL. Například František Laudát, ačkoliv nebyl ve výboru, tak pocházel z ODS, chodil na setkání, která probíhala, ta byla rozšířená, protože se scházeli zároveň koordinátoři krajských, takže tam se zkušenosti samozřejmě promítaly a myslím, že to byla výhoda, že stranu připravovali lidé, kteří měli zkušenost z jiných stran a mohli se vyhnout problémům, které viděli někde jinde.

- 2) **Jak moc bylo v předvolební kampani využíván fakt, že tehdejší podoba strany TOP 09 byla založena na politicky známých tvářích?**

Jaroslav Poláček:

Byl. Je to logické, dnes máme období, kdy v politické komunikaci, v politickém marketingu samozřejmě nabývá role významu vyššího a vyššího personalizace. Je to karta, se kterou by zahráli všichni stratégové, kdyby měli celostátně známé osobnosti. Navíc osobnosti populární. Tváří kampaně se stal Karel Schwarzenberg a Miroslav Kalousek, myslím, že ti byli na hlavních vizuálech. Nechci lhát, ale určitě prostor pro krajské leadery byl v kampani také, ale myslím, že jsme je dávali na menší nosiče, letáky a řekl bych, že byli na plakátech.

Tváře byly využité stoprocentně.

Předpokládám, že se personalizace využívá i dnes.

Jaroslav Poláček:

Ano, když se dnes podíváte na aktuální kampaň TOP 09, tak tam vidíte Jiřího Pospíšila. Měli jsme kampaň, kdy jsme nesázeli na obličej, z toho důvodu, že například nekandidovali. Například krajské volby, kde se šlo jen s typografií, bez

obličej, jen heslo. Nemyslím si, že je to špatně, získáte větší prostor na dominanci textu, na druhou stranu, v okamžiku, kdy začnete na nosiče dávat neznámé obličej, tak vzniká otázka, proč to děláte. To člověku nic neřekne.

3) Strana má v porovnání s některými ostatními politickými subjekty poměrně nízký počet členů, jak si to vysvětlujete?

Jaroslav Poláček:

Já nevím, jestli se jedná o poměrně nízký počet členů. Když to srovnám s počtem členů STANU, když si vezmu procenta, kde si stojí TOP 09 a hnutí ANO, tak tam výrazné propady nebyly. Samozřejmě nárůst členů byl velký na začátku, je znatelný růst členů v roce 2013, to je v období prezidentské volby. Kupodivu velký nárůst členské základy byl v roce 2017 po volbách do sněmovny v reakci na to, jak dopadly volby. Mně členství nepřišlo nikdy poměrně nízké.

Nízké vám vyjde, když ho srovnáte s tradičními stranami, ale když ho srovnáte s ostatními subjekty, které existují podobně dlouho, tak zjistíte, že čísla jsou vlastně stejná.

Tím pádem nemusím nic vysvětlovat, jelikož je to všude stejné. Myslím, že teď bude nárůst u hnutí ANO z důvodu, že jsou již nějakou dobu u moci a daří se jim co se týče preferencí, to láká lidi. Vsadil bych se ale, že se nebude jednat o desetitisíce. Oni měli velmi přísný systém schvalování členů, podle mého názoru až na hranici, kdy je strana centralisticky řízená, kdy definitivní slovo měl předseda. To obvykle nebývá. Na druhou stranu je to hnutí, pravidla jsou jiná, takže v tomto případě může projít ledasco.

4) Snažíte se aktivně zvyšovat počet členů?

Jaroslav Poláček:

Snažili jsme se. V době, kdy jsem byl volebním manažerem a zástupcem generála, tak probíhaly speciální akce na zvýšení počtu členů. Nejvýraznější kampaň se jmenovala Jsem Top. Bylo to tehdy opřené o to, že jsme dali dohromady nejmladšího a nejstaršího člena Topky a v Malostranské Besedě jsme natočili dlouhý hodinový rozhovor Dominika Feriho s Karlem Schwarzenbergem. Poté se to nastříhalo na 15 krátkých videí, byla vydána speciální sada pohlednic a to byla kampaň na získání více nových členů.

5) Jakým způsobem využíváte řadových členů?

Jaroslav Poláček:

Řadový členové, všichni členové, jsou velice důležití pro kampaň. Topka měla od začátku tradici takzvaných podporovatelských kampaní, vždy jsme se snažili nejen se členy, ale i s podporovateli a aktivními voliči spolupracovat na plachtách a vlastní outdoorové kampani. Samozřejmě je tam zapojení do social rozměru, to znamená komunikace a komunikační sítě, komunikace přes newsletters atd.

6) Jakým způsobem mezi sebou komunikují jednotlivé úrovně strany?

Jaroslav Poláček:

Strana má standardní strukturu. Je řízena na dvou úrovních, na rozdíl od jiných stran, které jsou řízeny trojúrovňově na celostátní úrovni. Tím se například odlišuje od lidovců, protože KDU-ČSL má předsednictvo, celostátní výbor a celostátní konferenci, TOP 09 má předsednictvo a celostátní výbor, a poté nejvyšším orgánem je sněm, nebo sjezd. Tam jsou v českém prostředí určité difference.

Jednotlivé úrovně spolu komunikují ať již prostřednictvím pravidel v rámci jednacích řádů, stanov, organizačních norem atd. Na to se využívá placený aparát, TOP 09 měla prakticky od začátku krajské manažery v každém krajském městě. Ten člověk měl pomáhat tomu, aby padaly hranice mezi okresem, krajem, místem atd.

Samozřejmě komunikace probíhala z části fyzicky, z části elektronicky. Emaily a zároveň komunikační systém, který do teď funguje, jmenuje se Mytop. Normálně ta komunikace, když jste na lokální úrovni a jste členem místní organizace, tak elektronická komunikace funguje tak, že předseda má emailové adresy, a když předseda odejde, tak s ním zmizí i emailové adresy jednotlivých členů. My jsme byli poučeni zkušenostmi z jiných politických stran, že jsme od začátku chovali obezřetně k osobním, kontaktním údajům. Postavili jsme systém, kdy předseda místní organizace mohl oslovit své členy, viděl kdo to je, ale neznal jeho kontaktní údaje. Předseda prostřednictvím systému obesílal členy místní organizace s potřebnými informacemi. Systém hlídal, když někdo přestal být členem, přestal například platit členské příspěvky a vyloučil ho. Zároveň vám nedával do ruky ten seznam kontaktů, aby v případě, že nevyhrajete další primárky, tak aby nemohl například předsedovi psát emaily se stížnostmi.

7) **Jakým způsobem reálně nižší úrovně ovlivňují politiku a chod strany? Jak mohou řadový členové stranu ovlivnit?**

Jaroslav Poláček:

Myslím, že stranu ovlivnit mohou. Na druhou stranu jsou systémy politických stran postaveny tak, aby jednotlivec nemohl stranu paralyzovat tím, že bude prosazovat svůj individuální názor. Správná cesta je ta, že v okamžiku, kdy přesvědčím lokální úroveň, tak přesvědčuji regionální, krajskou až celostátní. To je teorie odpovídající stanovám a organizačnímu řádu.

Reálně samozřejmě fungují kontakty. Je to o tom se s politiky na celostátní úrovni potkat, něco jim říci, což členové v TOP 09 dělat mohou, a příležitosti k tomu mají poměrně hodně.

Naši politici vždy jezdili, kampaně jsou víceméně každý rok, takže když chcete, tak za politikem ani nemusíte jít, jelikož za Vámi s jistou nadsázkou dojede sám.

Jinak je to složitá otázka.

Jsou popsány postupy. Nejspíše nejcitlivější věc, kde se dá zjistit, jak člen může ovlivnit rozhodování strany, jsou vnitřní volby. My máme nominační řád, kde je jasně popsáno, jak může člověk z místní úrovně ovlivnit volby. Je jasné pravidlo, že je ohlášeno, kdy je možnost nějaké nominace, tuto informaci vědí všichni členové, a nemělo by být bráněno vznést ten návrh. Pokud se systémem dostane k tomu, kdo o tom rozhoduje, tak k nominaci dojde.

Topka disponovala sítí expertních komisí, což je další možnost zapojení se do chodu strany na úrovni odborné a lidské.

Máte tedy volební level, což je nominační řád. Expertní komise, to je tam, kde můžete navrhnout body programu.

V rámci TOP 09 se často hovoří a komunikuje neformálně.

8) **Do jaké míry zasahují centrální orgány do záležitostí nižších úrovní?**

Jaroslav Poláček:

Najdete všechny příklady ve stanovách.

Vytváření volebních kandidátek je a náleží tam, kde je to relevantní principem subsidiarity. Celostátní volby, Evropský parlament, Poslanecká sněmovna a Senát schvaluje celostátní výbor.

Volby krajské schvalují kraje.

U komunálních voleb je to komplikované, můžeme mít místo, kde kandidujeme, ale nemáme tam místní organizaci. V tom případě rozhoduje region.

Centrální orgány ovlivňují tam, kde je to relevantní.

Zasahují například do jednání o koalici, jestli se nepletu, tak celostátní vedení si vzalo právo rozhodovat (i na základě stanov) o složení koalic a to na všech úrovních, aby však nemuseli schvalovat všechny vzniklé koalice, pouští tuto pravomoc směrem dolů. Kdyby to bylo naopak, a bylo by rozhodnuto tak, že o koalicích vzešlých z komunálních voleb rozhodují jen na místní úrovni, tak v případě, že vznikne koalice s extremisty, tak nemáte jak legálně tomu zabránit.

Totéž se týká vedení kampaní. TOP 09 se vždy snažila vést kampaně tak, aby držely brandovou značku. Vždy byly oblasti, do kterých mělo smysl zasahovat a do kterých nemělo. Nikdy jsme nemluvili do kontaktní kampaně, jelikož netušíme, co funguje v jakém komunálním místě. Na druhou stranu málokdy někdo promlouval do toho, jakou podobu budou mít billboardy, jsme jedna parta, argument líbí/nelíbí sem nepatří.

9) Výkonný výbor schvaluje podobu kandidátních listin pro volby do Poslanecké sněmovny, případně může vstupovat do jejich finální podoby, jak tohoto práva využívá?

Jaroslav Poláček:

To lze hezky ozdrojovat v případě, když najdete usnesení výkonného výboru ve sněmovních sešitech. Děje se to zřídka, ale stalo se to. Ono to vyvolá protireakci, jelikož je to vnímáno jako tlak na region, proto se s tímto právem šetří a nakládá velice opatrně. Došlo k tomu ve výjimečných případech, kdy náklady musí vyvážit vzniklá rizika, kdyby k tomu zásahu nedošlo.

Pokud jde o volby do Poslanecké sněmovny, tak k tomu, aby se toto rozhodnutí dostalo až na úroveň výkonného výboru, tak se to stalo myslím dvakrát. Samozřejmě mnohem rozumnější je, že když máte informaci, že region navrhuje někoho, kdo není akceptovatelný z různých důvodů, tak se to řeší předtím, než dojde na „bojové hlasování“. Někoho přehlasovat na výkonném výboru je o level vyšší konflikt do budoucna.

10) Bylo tradicí, že TOP 09 kandidovala spolu s hnutím STAN. Jakým způsobem bylo rozhodováno o umístění jmen členů STAN a nezávislých na volební kandidátky?

Jaroslav Poláček:

Vždy jsem se snažil, ačkoliv mi to příliš nevycházelo, aby obsazování kandidátek TOP 09 a STANU aby bylo na základě analýzy, kvantifikátorů kvalitativních prvků, na základě něčeho, na čem se dá opřít. Vždy jsem říkal, že je důležitější aby lidi, kteří mají potenciál, byli na kandidátce vidět, a ne aby se dělal klíč. Když se udělá klíč, tak z toho může vzniknout špatný zip, nemusíte mít tři schopné lidi, na třetím nemusíte mít vhodného člověka, ale ve chvíli, kdy je vytvořen klíč, tak tam někoho dosadíte. To se mi moc nedařilo.

Co vím, tak dohadování zejména v krajských volbách bylo založena na vytvoření klíče, na jehož základě se to dosazovalo.

Ten klíč byl vytvářen na krajské úrovni?

Jaroslav Poláček:

Pro krajské volby na krajské úrovni, pro celostátní volby se jednalo o konglomerát dohody celostátní a krajské. Jelikož se volby do Poslanecké sněmovny skládají ze čtrnácti obvodů, tak se to bez krajské úrovně dělat nejde. Finální schválení poskytuje výkonný výbor, nicméně nelze to udělat nezávisle. To znamená, že se jednalo o nějaký trojblok, v rámci kterého se to domlouvalo.

U sněmovny to bylo vždy více orientované na to, aby tam byly opravdu vidět tváře, které mohly zabodovat. V krajských volbách (snad mi to kolegové odpustí) více rozhodovaly čísla, a až poté ta jména. Ve volbách do Poslanecké sněmovny byla snaha tam dosadit zvučná jména a až následně řešit čísla.

Důležité je to, že situace, kdy se dávaly dohromady kandidátky se STANEM, byla jednodušší z toho důvodu, že se na začátku domluvilo, že koalice a TOP 09 se nerozhádá na penězích. Domluvilo se pravidlo o rozdělení financí mezi TOP 09 a STANEM, a to pravidlo bylo neměnné, i kdyby byl poměr na kandidátce 9:1 pro jednu nebo druhou stranu. TO výrazně zmírnilo bratrovražedné války.

Důležité je zmínit ještě to, že o finance jde vždy až v první řadě. Ten klíč vycházel velmi často z toho, kolik byly strany ochotny investovat do předvolební kampaně. V okamžiku, kdy byl finanční poměr 2:1 pro TOP 09, tak tak se obsadily pozice na kandidátce.

Finanční věci se do toho velmi prolínají. Dost často to ovlivňují velmi negativně, nicméně je velmi důležité je pozorovat pro to, aby byl člověk schopný zjistit, jakým způsobem se strana reálně chová.

11) Na kolik je pro stranu důležitá spolupráce s externími profesionály?

Jaroslav Poláček:

Pro mě vždy byla výrazně. My jsme vždy spolupracovali s řadou dodavatelů, reklamními agenturami, jelikož externí firmy byly často schopné přicházet s nápady. Toto držet uvnitř strany nejspíše jde, nicméně to může vést k velmi nepovedeným záležitostem.

Externí spolupráce byla vždy důležitá nejenom z hlediska kreativní stránky strany, ale i z hlediska výzkumu. Různí sociologové, politologové, experti a tak dále byli vybíráni a byl sestaven tým expertů, který byl využíván pro jednotlivé volby.

12) Na kolik se podílí na vytváření programových dokumentů/ strategie strany řadoví členové?

Jaroslav Poláček:

Nemyslím, že by kdy vznikl program, který by nešel k diskusi do členské základny. Čím podstatnější materiál, tím více času můžete věnovat debatě. Samozřejmě, aby se z toho nevytvořil rozbředlý dokument, který vznikl na základě diskuse s třemi tisíci členy, kteří upřímně řečeno ne vše zajímá, tak se to řeší skrze expertní komise.

Miroslav Kalousek velmi lpěl na tom, aby expertní komise byly zastoupeny tak, aby v každé byly všechny kraje právě proto, aby byla možnost nějakému průtoku informací dolu do krajů.

Vzpomínám si, kdy jsme dělali Vizi 2030, což byl programový dokument z roku 2017, tak jsme jezdili po celé republice a vím, že ten šel k diskusi do celé členské základny.

Středně dobré věci se členské základně rozesílají, těžko budete posílat do diskuse členské základně programy pro komunální volby, ani krajské, tam si vyhodnotí sami kraje a regiony, zda potřebují aktivní souhlas členské základny.

13) Jakým způsobem strana využívá TOPAZ?

Jaroslav Poláček:

Výrazným. Snažíme se o to, abychom tím, že jsme trochu bokem od politiky, tak máme jednodušší komunikační možnost/schopnost přijít za daným expertem a nabídnout mu

setkání a povídání si o dané záležitosti s politikem, který má možnost něco změnit/předložit.

Snažíme se plnit tuto roli.

Snažíme se spolupracovat s TOP 09 i v té oblasti, aby ne všechny věci vznikaly v Praze, moc se snažíme najít (dokonce na to máme speciální projekt s názvem Ambasadori TOPAZU) lidi, kteří by chtěli naše aktivity rozšířit i do krajů. Spolupracujeme například s Knihovnou Václava Havla, kdy na diskuse jezdí lidé z celé republiky, a pokud někdo vyjádří zájem politická témata diskutovat i jinde než v Praze, tak se tomu snažíme pomáhat.

Z naší dílny vznikají policy papers, tedy rozborů jednotlivých politik, které vznikají na základě setkání lidí s politiky. To může být chápáno jako odborný materiál, který může být využit stranou.

14) Na kolik je TOPAZ vyhotovitelem podkladů pro poslance a senátory?

Jaroslav Poláček:

Nejsem si vědom toho, že bychom suplovali odbornou legislativní činnost, ani nemáme v týmu právníka. My jsme v kole předtím, jsme schopni pomoci zajistit diskusi mezi politikem a experty, vytvořit z toho zápis a odborný podklad, ale finální realizace, která potom probíhá, tak je v rámci zadání politika.

Nechci se plést, ale přes nás legislativní návrhy neprochází.

15) Využívají zvolení zástupci celostátní kancelář pro vytváření podkladových materiálů pro návrhy zákonů/jednání na půdě Parlamentu?

Jaroslav Poláček:

Myslím, že v době, kdy TOP 09 disponovala větším počtem poslanců, tak určitá koordinace probíhala. Myslím, že jednou či dvakrát jsme na celostátní kanceláři vytvářeli podklady pro zadání z vedení strany.

Spíše ale méně než více.

Nefunguje to tak, že by poslanec měl nápad na změnu, došel na stranické jednání orgánu a přednesl ho tam s požadavkem na vypracování legislativního podkladu. Realita je taková, že to poslanec projedná s ostatními poslanci, a pokud je to velká věc, tak informuje stranické vedení, ale tím to končí. Zbytek si vyřizuje sám, nebo se domluví spolupráci s ostatními.

Poslanci samozřejmě disponují právníky, kteří se legislativou zabývají, a mají okolo sebe nějakou skupinu, která podklady vypracovává.

Kdy byla TOP 09 ve vládě, tak se tolik legislativních zákonů z hlediska poslanců nepředkládalo, jelikož to předkládaly ministerstva. Ministerstva mají být primárním předkladatelem návrhů zákona.

V opozici šel počet poslanců na polovinu. Tam to fungovalo tak, jak popisují.

V době, kdy by to dávalo v uvozovkách smysl, jelikož poslanců byla spousta, tak to bylo zřídka kdy, jelikož návrhy předkládala ministerstva se svými pracovními skupinami a zaměstnanci. Legislativní aktivita probíhala tedy ze strany vlády, státním zaměstnanců.

V opozici si myslím, že je to nastaveno tak, jak jsem říkal.

Primární pro mě je, zda dobře funguje informování vedení o aktivitách poslanců. Formální znak toho, zda si právníka objedná poslanec, nebo celostátní kancelář, tak tam se to neláme. Láme se to v tom, zda poslanci samostatně navrhnou své věci, aniž by to řekli vedení strany.

To si myslím, že se neděje. Systémy jsou velice provázané.

Těleso, jež se nazývá předsednictvem, tak není personálně jiné, než se nazývá poslanecký klub. Když si vezmete, že má TOP 09 sedm poslanců, Miroslav Kalousek je z titulu předsedy Poslaneckého klubu členem předsednictva, Adamová je z titulu místopředsedy strany a poslankyně členkou předsednictva, Tomáš Černín je také místopředseda, takže minimálně dva z pěti na předsednictvo chodí, a zároveň chodí na kluby. Byly doby, kdy to bylo prolnuté ještě více.

Ve chvíli, kdy řešíte dílčí věci na poradě poslaneckého klubu, a říkáte si, jak budete hlasovat, a vlastně tam sedí i zástupci politického orgánu, tak se informace vlastně sdílejí jak v rámci parlamentních klubů, tak v rámci vrcholných orgánů.

V TOPCE si myslím, že byla informovanost docela velká, a to z důvodu personálního propojení těchto dvou věcí.

16) Na kolik je Klub starostů TOP 09 informačním kanálem mezi centrální a lokální úrovní?

Jaroslav Poláček:

Velice záleží na aktivitě předsedy, na tom, zda chce. Je to další otevřený kanál, je to kanál, který může sebrat podněty od starostů a doručit je poslancům. Na druhou stranu jsou věci velice propojené. Funguje to tak, že významní starostové jsou většinou

významnými členy strany. Petr Ducháček byl například ve stranickém aparátu, tím, že byl zvolený šéfem Klubu starostů TOP 09, tak se stal členem předsednictva. On měl velice otevřené komunikační kanály, jelikož měl u nás na starosti social media a marketing na Facebooku.

Jiří Koubek, poslanec, dlouholetý úspěšný starosta části Praha Vinoř.

Jan Jakob starosta Roztok a zároveň krajský předseda v TOPCE.

Ti lidé nemají problém dojít za jednotlivým poslancem ve chvíli, když mají něco na srdci. "

Vím, že jedna z prvních aktivit pana Ducháčka byla to, že objel všechny starosty a bavili se rámcově, která tři témata by chtěli vyzdvihnout, které trápí všechny starosty. Jak malé obce, tak velká města. Tyto materiály šly přes předsednictvo na odborné komise, aby se s nimi něco stalo.

TOP 09 měla odbornou komisi pro veřejnou správu, kde aktivně vystupoval Jan Jakob, který byl tvůrcem programu z oblasti samosprávy. Je velmi důležité mít otevřenou tuto komunikaci ke komunálním politikům, na druhou stranu jen otevření kanálu nezaručuje to, že tudy potečou informace. Někdo to musí odpracovat, bavit se s lidmi, komunikovat a potom se něco může zrealizovat.

Příloha č. 2: Rozhovor s místopředsedou strany Markem Ženíškem

- 1) Na kolik byl vznik a původní podoba strany ovlivněn tím, že většina přípravného výboru pocházela z řad KDU-ČSL?**

Marek Ženíšek:

Fakt, že většina lidí v přípravném výboru byla z KDU-ČSL neměl na původní podobu TOP 09 vliv žádný, snad jen to, že byl víc akcentován konzervativní postoj a že se jednalo o zkušené straníky mající zkušenosti s politikou. Programová východiska, program a akcent na rozpočtovou odpovědnost je ale důkazem odlišnosti od KDU-ČSL.

- 2) Jak moc/jak byl v první předvolební kampani využíván fakt, že tehdejší podoba TOP 09 byla založena na politicky známých tvářích?**

Marek Ženíšek:

Myslím si, že to bylo zcela zásadní. Zejména duo Schwarzenberg a Kalousek bylo využíváno velmi často a ve volební kampani to mělo úspěch. Oba prezentovali trochu

něco jiného a dohromady to fungovalo velmi dobře. Stejně tak i další tváře jako Drábek, Parkanová atd. se staly tvářemi TOP 09 v jejich krajích a v první volební kampani to velmi pomohlo. Úplně stejně zafungovala spolupráce a podpora STANu, která byla pro začátek klíčová. TOP 09 mohla využít jejich početné množství starostů v krajích, STAN zase získal možnost být v Poslanecké sněmovně.

3) Strana má v porovnání s některými ostatními politickými subjekty poměrně nízký počet členů, jak si to vysvětlujete?

Marek Ženíšek:

TOP 09 nemohla nikdy konkurovat stranám s dlouholetou tradicí třeba i sta let. Nikdy ani neměla cíl mít členskou základnu v desítkách tisících. To bylo tehdy i v současné době naprosto nerealistické. Na druhou stranu ve srovnání např. S Hnutím ANO jsme na tom cca stejně.

4) Snažíte se aktivně zvyšovat počet členů? Jak?

Marek Ženíšek:

Ano, i přesto všechno se snažíme, přestože nečekáme žádné velké náborové akce, nefunguje to. Máme platformu podporovatelů, se kterými se komunikuje a členská základna je především na bedrech regionálních a místních organizací a na jejich aktivitě.

5) Jakým způsobem využíváte řadových členů?

Marek Ženíšek:

Členství ve straně zaručuje:

účastnit se jednání sněmu místní organizace, již je členem, volit a být volen delegátem sněmu a do funkcí ve straně, navrhopvat kandidáty pro volby dle příslušné vnitrostranické normy, být informován o činnosti strany a o usneseních stranických orgánů týkajících se jeho osoby a činnosti, předkládat všem stranickým orgánům náměty, stížnosti a připomínky, vyjádřit se stranickému orgánu, jestliže rozhoduje o jeho činnosti nebo chování.

Je na krajské organizaci, jakým způsobem zapojuje členy a jaký jim dává prostor. Ve většině krajů docela dobře funguje neformální setkávání s vedením, což se při takto velké členské základně daří docela dobře realizovat. Je také na samotných členech, jak moc chtějí být aktivní a jak moc se chtějí zapojit.

6) Jakým způsobem pracujete s podporovateli? Nahrazují do jisté míry členy?

Marek Ženišek:

Dle mého názoru jsou podporovatelé stejně důležití jako členové. Měli by mít možnost zapojit se a právo na informace úplně stejně jako je to u členské základny. Výjimkou jsou volby stranických orgánů, tam je pochopitelně prostor jen pro členy. Co se týče dalších aktivit (např. mít možnost kandidovat za stranu atd.), tam je TOP 09 zcela otevřená k podporovatelům.

7) Jakým způsobem mezi sebou komunikují jednotlivé úrovně strany?

Marek Ženišek:

TOP 09 je strukturována na místní, regionální (víceméně okresní), krajské a celorepublikové úrovni. Delegáti místních organizací si volí regionální vedení, delegáti zvolení na regionálních sněmech si pak volí krajské vedení atd...Každý rok je několik setkání, kde se mohou především neformálně potkat všichni členové v kraji, jednou ročně je setkání všech regionálních zástupců a krajští předsedové (nebo někdo v zastoupení) má možnost se zúčastnit vedení předsednictva TOP 09, které se koná každé úterý.

8) Jak komunikuje centrum s krajskými/regionálními/místními organizacemi?

Marek Ženišek:

Krajští předsedové (nebo někdo v zastoupení) má možnost se zúčastnit vedení předsednictva TOP 09, které se koná každé úterý. Každý týden jsou porady krajských manažerů na celorepublikové úrovni. Všichni členové jsou emaily a pomocí sociálních sítí informováni o aktuálních aktivitách.

9) Jakým způsobem reálně nižší úrovně ovlivňují politiku a chod strany? Jak mohou řadový členové stranu ovlivňovat?

Marek Ženíšek:

Podle stanov je to formou usnesení, které postupuje směrem nahoru, to je formální postoj. Naprosto běžné je oslovení poslance či představitele strany napřímo a sním daný námět prodiskutovat. Stejná možnost je využívána krajskými předsedy na jednání předsednictva TOP 09.

10) Do jaké míry zasahují centrální orgány do záležitostí nižších úrovní? (vytváření volebních kandidátek, schvalování nových členů, uzavírání koalic na nižší úrovni, vedení kampaní)

Marek Ženíšek:

Kandidátky do Poslanecké sněmovny a senátní volby jsou v kompetenci Výkonného výboru, stejně tak schvalování koalic v po krajských volbách a v krajských městech. Zasahuje se minimálně, ale ta možnost existuje. Většinou je výsledkem dohoda s krajským vedením.

11) Výkonný výbor schvaluje kandidátky pro volby do Poslanecké sněmovny, případně může vstupovat do jejich finální podoby, jak tohoto práva využívá?

Marek Ženíšek:

Viz předchozí odpověď.

12) Bylo tradicí, že TOP 09 kandidovala spolu s hnutím STAN. Jakým způsobem bylo rozhodováno o umístění jmen členů STAN a nezávislých na volební kandidátky?

Marek Ženíšek:

Jednalo se vždy o kompromis a dohodu mezi TOP 09 a STAN.

13) Jak strana využívá řadových členů/ podporovatelů ve volebních kampaních?

Marek Ženíšek:

Volební kampaně, zejména pak kontaktní kampaň je vždy především na podporovatelích a členech v daném místě. A't už se jedná vyvěšení podporovatelských plachet či roznášení letáků či kampaně door to door.

14) Na kolik je pro stranu důležitá spolupráce s externími profesionály?

Marek Ženíšek:

Především v průběhu kampaně spolupracuje TOP 09 s agenturou pro volby, kreativci či agenturami v oblasti průzkumů veřejného mínění.

**15) Na kolik se podílí na vytváření programových dokumentů/ strategie strany
řadoví členové?**

Marek Ženíšek:

Když jsme představovali dokument VIZE 2030, objela se celá ČR a dokument se diskutoval a připomínky zanesly do aktualizované verze. U ostatních dokumentů fungují regionální, krajské a celostátní expertní komise.

16) Jakým způsobem strana využívá TOPAZ?

Marek Ženíšek

TOPAZ je politickým institutem TOP 09. Dává prostor pro jednotlivé představitele a témata TOP 09, rozpracovává je, nabízí experty z řad odborné veřejnosti, pořádá konference a kulaté stoly na témata TOP 09 preferovaných, vydává tzv. policy papery k jednotlivým tématům atd...

Příloha č. 3: Rozhovor s generálním sekretářem strany Terezií Radoměřskou

1) Strana má v porovnání s některými ostatními politickými subjekty poměrně nízký počet členů, jak si to vysvětlujete?

Terezie Radoměřská:

Myslím, že to má dva aspekty.

První je daný vznikem strany, strana je relativně mladá. To znamená, že neměla dostatek času nasbírat tolik členů, jako třeba lidovci, či sociální demokraté.

Druhá strana věci je, že tyto strany působily v době, kdy členství ve straně byla standardní součástí lidských životů. To znamená, že afinita sdružování v politických stranách byla výrazně vyšší, než dnes.

I krátce po revoluci byl zájem o politické strany výrazně vyšší. To byla doba, kdy ODS dosáhla na nějakých 18 000 členů.

To již není tato doba, chuť lidí připojovat se k politickým stranám je relativně malá. JE to možná věc módy, nezávislosti.

2) Snažíte se aktivně zvyšovat počet členů? Jak?

Terezie Radoměřská:

Přirozeně. Minimálně proto, že při vyšším počtu členů se vám lépe pracuje. Člen je ochotnější v rámci aktivit strany. A to nejen dovnitř strany, jako funkce předsednické v regionech atd. Ale ten pohyb uvnitř strany, kdy se konají různé akce, například na radnicích. S větším množstvím se lépe sestavují kandidátky.

Máte na ty členy dobrý dosah, máte na ně kontakty, a v době, kdy se řeší GDPR, tak ta pravidla nedovolují stahovat kontakty, odkud chcete, ale můžete mít právě databázi členů, a to vám umožňuje lepší komunikaci. Čím více členů, tím lépe.

3) Jakým způsobem využíváte řadových členů?

Terezie Radoměřská:

Když si představíte politickou stranu, tak si to většinou lidé představují tak, že je to pyramida. Nahoře stojí předseda, poslanci a tak, dole je lid, který je volí. Já razím představu, že je to pyramida postavená na špičku, nejvýš jsou členové, a ti musí určovat směřování strany. Na těch na špici zbývá stranu vyvažovat, pokud by to nezvládli, tak se strana sesype.

Ti, kteří jsou nahoře, řadoví členové, mají poměrně přesnou představu, kam bychom měli směřovat. Na vedoucích představitelích je to vyvažování.

Je to především komunikační kanál. Mají okolo sebe další lidi, kteří nejsou členy, a na které mohou působit. Každý z řadových členů by měl dostávat maximum informací a zdůvodnění, proč se konkrétní politické kroky dělají, nebo kde se čeho může účastnit. Aby dokázal svou práci, kterou po něm strana žádá, naplňovat. To, co strana žádá je dělat politiku TOP 09 srozumitelnou pro nejširší veřejnost. Politik, který vystoupí v televizi, nebo na náměstí, tak je omezený časem a formátem, řekne proto jen nějakou část. Letáky s obsáhlým volebním programem lidé moc nečtou, maximálně titulky. Zde je nezastupitelná role členů, kteří znají volební program a ideje, a oni mají možnost tyto myšlenky předat. Náš člen, místostarosta malé obce na Moravě, tak ten těžko bude

hovořit o ekologii, byť to samozřejmě zná, nicméně pro něj a jeho posluchače například v hospodě je mnohem přijatelnější, že jim vysvětlí, že se možná zadluží, ale že například kanalizace je dobrá.

To je propojení politických idejí a veřejného života, a tam je role členů nezastupitelná.

4) Jakým způsobem pracujete s podporovateli? Nahrazují do jisté míry členy?

Terezie Radoměřská:

Ano, do jisté míry nahrazují členy už proto, že členů máme relativně málo. My musíme mít další příznivce, s kým můžeme komunikovat.

Podporovatele sbíráme hlava nehlava, kdokoliv se jím může stát skrze webovou stránku. Může si dále zatrhnout to, co ho na TOP 09 zajímá, a následně dostává informace o činnosti TOP 09 v těchto otázkách, dostává newslettery atd.

Snažíme se tedy informačně podporovatele obhospodařit stejným množstvím, jako členy. Mají samozřejmě handicap, že nemohou rozvoj myšlenek aplikovat na stranu, jelikož nejsou členy. Informování však mohou být stejně.

My můžeme jednotlivé podporovatele oslovit, požádat je o spolupráci při kampaních, rozdávat letáky, pověsit plachtu, spolupráce door to door a to se také děje. Všichni naši krajsí manažeři mají přístup do této databáze a mohou je kontaktovat.

Jste například konkrétní politik v Sedlčanech, ale máte tam jen třeba dva další členy TOP 09. Vy potřebujete například 10-15 lidí, abyste mohli uspořádat demonstraci. Požádáte pak krajského manažera, aby Vaším jménem oslovil podporovatele, kteří v regionu jsou a oni se Vám mohou ozvat. Vy je pak můžete kontaktovat, pracovat s nimi, nabídnout jim členství ve straně atd. V podstatě je to reálná fyzická práce s jednotlivými osobnostmi.

5) Jakým způsobem mezi sebou komunikují jednotlivé úrovně strany?

Terezie Radoměřská:

Existují dvě roviny.

Komunikace formální spočívá v usneseních a zápisech jednotlivých orgánů. Jednotlivé nadřízené orgány mají přístup do zápisů a usnesení orgánů podřízených. Pokud se na vyšší rozhodne tak, že to ovlivňuje i úroveň nižší, tak jsou s tím standardně tyto úrovně seznamovány a to skrze databázi, kterou využíváme. Ve chvíli, když přijme krajský

orgán Prahy nějaké usnesení, automaticky rozesílá všem regionálním šéfům Prahy tyto informace.

My máme orgány relativně úzce provázané. To znamená, že například na krajském výboru jsou zástupci všech regionů, kteří tam patří. Nemůže se stát, že by se krajský výbor pro něco rozhodl, a region by o tom nevěděl. Vždy tam má každý region svého zástupce.

Zároveň členové předsednictva dané úrovně musí být z jednotlivých nižších úrovní. Komunikace tedy automaticky probíhá na tomto klíči, kdy mají všechny úrovně zástupce na těch vyšších.

Druhá část je neformální. Jak je nás 3 000, tak je fakt, že se lidé blíže znají, a mnohdy jsou to přátelské vztahy. Možnost něco zatajit se blíží nule.

6) Jak komunikuje centrum s krajskými/regionálními/místními organizacemi?

Terezie Radoměřská:

Pokud chce předsednictvo někoho oslovit, může si vybrat jakoukoliv úroveň, nebo i všechny členy a jednoduše je skrze databázi obešle. Například když je výzva k účasti ve volbách, tak čestný předseda napíše dopis a rozešle se mezi všechny členy.

Stejně tak lze z druhé strany, že například regionální šéf může oslovit celou svou úroveň.

7) Jakým způsobem reálně nižší úrovně ovlivňují politiku a chod strany? Jak mohou řadoví členové stranu ovlivňovat?

Terezie Radoměřská:

V každé hierarchicky organizované společnosti je to složité. My máme systém zastupitelské demokracie uvnitř TOP 09 poměrně rigidní.

Čistě formálně vlastně nejde, aby člen místní úrovně šel za předsedou a říkal mu, jakým způsobem by měl stranu řídit. To, že místní člen však zná krajského, nebo i celostátního předsedu je díky počtu členů pravděpodobné, proto je dost možné, že si to takhle řeknou.

Pro přípravu odborného programu strany máme odborné komise, které umožňují členům zapojit se do té práce v jednotlivých segmentech. Ti se mohou zapojovat jak

systemově, kdy každý region vysílá do krajské odborné komise jednoho zástupce, komise jsou krajské a celostátní. Jestliže region má dva až tři odborníky/zájemce, tak je mohou vyslat do té krajské komise bez větších problémů. Člověk, který má zájem se může poměrně jednoduše dostat i do celostátní komise, nikdo ho nevyhodí. Tam je garantována minimální pozice, že každý region může vyprodukovat jednoho člověka do každé komise, tak i kraj. Celostátní komise pak tvoří program strany.

Ve finále dochází k nějaké korekci rozumu. Může se stát, že by jednotlivé komise mohly jít zájmem proti sobě, proto se musí dojít k nějakému konsensu, jež garantuje místopředseda, který má komise na starosti, a ten svolává šéfy jednotlivých komisí, s kterými dává dohromady vyvážený program.

8) Na kolik je pro stranu důležitá spolupráce s externími profesionály?

Terezie Radoměřská:

Velmi. Každý z garantů odborných komisí, tedy koordinátoři z úrovně státu, má volnou ruku v tom, že si mohou přizvat jakéhokoliv odborníka, kterého uznají za vhodného. S ním pak mohou konzultovat agendy a zároveň s ním spolupracovat.

Například v zahraničních otázkách strana velmi často konzultuje s panem Romancovem, není členem, není ve struktuře, ale je to kapacita svého oboru. Zároveň je částečně v našem směru uvažování. S ním spolupracujeme například.

To nám umožňuje náš Think-tank TOPAZ, který vznikl v roce 2012. V něm má strana své zázemí, zároveň na jeho působení strana získává určitý obnos státních financí. To straně umožňuje spolupracovat a komunikovat s odborníky, kteří se stranou nechtějí mít nic společného, a to z různých důvodů.

Například Tomáš Sedláček, který jelikož působí ve vrcholných bankovních strukturách, tak si vlastně nemůže dovolit být spojován s jednou politickou stranou. S think tankem spolupracovat může.

9) Na kolik se podílí na vytváření programových dokumentů/ strategie strany řadoví členové?

Terezie Radoměřská:

Skrze expertní komise mohou velmi mnoho. Na kolik se na tom podílí reálně je věc jiná, jelikož mnozí se raději věnují programu pro region nebo pro kraj, a na celostátní úrovni se příliš podílet nechtějí. Nicméně mohou.

10) Kolik má TOP 09 zaměstnanců?

Terezie Radoměřská:

Zaměstnanců jako takových má jen malé jednotky, 3. Generální sekretář a dva další.

Většina lidí je zaměstnána na příkazní smlouvy, jelikož je to praktičtější. My nejsme bohatá strana, nemůžeme lidem poskytnout takové finanční zázemí, aby to nutně musel být jejich jediné zaměstnání. Nechceme je omezovat v tom, aby si například mohli najít ještě další pracovní poměr.

Pokud počítáme i takovéto pracovní poměry, tak jsme okolo 30 zaměstnanců.

11) Je pro tvorbu dokumentů předkládaných poslanci/senátory za TOP 09 využívána celostátní kancelář TOP 09?

Terezie Radoměřská:

Je to kombinace obojího. Konkrétní materiály předkládaných do legislativního procesu, tam celostátní kancelář funguje minimálně. My nevládneme odborníky.

Můžeme někoho zprostředkovat, ale z pravidla mají poslanci a senátoři své poradce a odborníky, s kterými to zpracovávají.

Prezentace výstupů, například návrh na změnu zákona, tak v komunikaci směrem k veřejnosti pracuje celostátní kancelář. Zejména tiskové oddělení informace dodává na sociální sítě a médiím. V této části tedy funguje celostátní kancelář.

12) Jaký je poměr mezi zaměstnanci celostátní kanceláře a spolupracovníky veřejných zástupců strany?

Terezie Radoměřská:

My jsme v komfortní situaci, kdy máme pouze 7 poslanců a 2-3 senátory. Je to neblahý stav, ale je tomu tak. Díky tomuto počtu poslanců nás nejsou schopni početně převážít.

Každý poslanec/senátor má svého asistenta a pak 2-3 osoby, které s ním spolupracují.

Nikdy to nejsou lidé, kteří by zasahovali do chodu strany, pokud jsou zvenčí.

Velmi časté je, že mají poslanci a senátoři své spolupracovníky z řad členů strany.

Například regionálního místopředsedu atd. V tomto slova smyslu to může do dynamiky strany zasáhnout. Pokud jste poradce senátora a jste například místopředseda

v Benešově, tak Vás tam poté berou mnohem vážněji, než kdybyste byl prostý místopředseda.

Řekla bych, že honorovaný segment strany je o hodně větší, má strukturované kompetence, proto je jeho výkon větší, a pro jednotlivé politiky je výhodnější outsourcovat mediální práci na celostátní kancelář.

Váha celostátní kanceláře je relativně vysoká, ale jen ve výkonu, nikoliv však v politice. Jsou poslanci, kteří mají své poradce a těm velice důsledně naslouchají, rozhodně více, než celostátní kanceláři. Kancelář je důsledně apolitická, někteří kolegové nejsou ani členové strany. Oddělení politické a manažerské části práce je u nás velice přísné.